

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 606/2017-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. októbra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby Leopoldov, zastúpeného advokátskou kanceláriou VESTENICKÁ & BD advokátska kancelária, s. r. o., Ševčenkova 5, Bratislava, v ktorej mene koná advokátka JUDr. Júlia Vestenická, konateľka, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tk 3/2015 a postupom a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6 Tos 74/2017 z 11. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby Leopoldov (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tk 3/2015 a postupom a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Tos 74/2017 z 11. mája 2017.

2. Z obsahu sťažnosti sťažovateľa a priložených príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 5 Tk 3/2015 z 23. januára 2017 uznaný vinným zo skutku právne kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami v spolupáchateľstve podľa § 20, § 295 ods. 1 písm. a), b) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona, za ktorý mu okresný súd vymeral trest odňatia slobody vo výške 12 rokov nepodmienečne. Proti uvedenému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie.

Dňa 11. februára 2017, teda po vynesení odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa, podal sťažovateľ prostredníctvom svojej obhajkyne priamo do podateľne krajského súdu žiadosť o prepustenie z väzby. Dôvodom, pre ktorý tak konal až po vynesení prvostupňového rozhodnutia, mala byť okrem iného aj skutočnosť, že oboch ostatných obžalovaných okresný súd ihneď po vyhlásení rozsudku 23. januára 2017 prepustil na slobodu, a to aj napriek tomu, že v oboch prípadoch vyniesol odsudzujúci rozsudok v podobe nepodmienečných trestov odňatia slobody.

Okresný súd o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby rozhodol uznesením sp. zn. 5 Tk 3/2015 z 9. marca 2017, ktorým žiadosť zamietol, písomný sľub sťažovateľa ako obvineného neprijal a väzbu sťažovateľ nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. O sťažnosti proti uzneseniu súdu prvého stupňa rozhodol krajský súd namietaným uznesením sp. zn. 6 Tos 74/2017 z 11. mája 2017, ktorý sťažnosť sťažovateľa zamietol.

3. Ako sťažovateľ v sťažnosti uvádza, *«Keďže vynesenie prvostupňového rozsudku predchádzalo podaniu žiadosti o prepustenie z väzby, sťažovateľ túto žiadosť logicky a dôvodne adresoval Krajskému súdu v Trnave ako súdu odvolaciemu.*

O to viac bol sťažovateľ prekvapený, keď dňa 09. 03. 2017 síce došlo k formálnemu prejednaní podanej žiadosti o prepustenie z väzby, avšak túto prejednával porušovateľ v 2. rade, ktorým je prvostupňový súd a to Okresný súd Trnava.

Vychádzajúc z faktu, že vyhlásením prvostupňového rozsudku, k čomu ako už bolo uvedené došlo dňa 23.1.2017 Okresným súdom Trnava v previazanosti s podanými

opravnými prostriedkami, konanie sa bezpodmienečne „preklápa“ do odvolacieho konania, je úplne nelogické, aby počas takéhoto konania o väzbe rozhodol prvostupňový súd, čo sa však reálne v danom prípade stalo. Je teda nesporné, že o väzbe rozhodoval neprislušný súd, ktorým v danom prípade je porušovateľ v 2. rade - Okresný súd Trnava.

Práve z tohto dôvodu sťažovateľ uvedené vzhlada ako zásadné porušenie jeho ústavne garantovaných práv zakotvených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a ods. 2 ako aj práva na spravodlivý proces garantovaného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o základných ľudských právach a slobodách a z uvedených dôvod podáva.».

4. Sťažovateľ tvrdí, že opísaným postupom prvostupňového súdu, ktorý prerokoval jeho žiadosť o prepustenie z väzby, hoci tak mal podľa tvrdenia sťažovateľa urobiť už súd odvolací, t. j. krajský súd, nepochybne došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa na spravodlivý proces garantovaného v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ sa domnieva, že „*porušovateľ v 2. rade ako prvostupňový súd si pri tomto svojom postupe, kedy prejednal žiadosť o prepustenie sťažovateľa, zrejme vôbec neuvedomil, akých vážnych pochybností vo vzťahu k legálnosti rozhodovania o väzbe sťažovateľa sa dopustil a rovnako nezvážil vážnosť ako aj dopad právnych dôsledkov v podobe porušenia práva sťažovateľa na spravodlivý proces ako aj princíp zachovania zákonného sudcu*“.

5. Sťažovateľ zároveň namieta, že uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 Tk 3/2015 z 9. marca 2017, ktorým bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá a okresný súd neprijal písomný sľub obvineného a nenahradil väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka, bolo nedostatočne odôvodnené, čo mal potvrdiť vo svojom namietanom uznesení sp. zn. 6 Tos 74/2017 z 11. mája 2017 aj krajský súd. Sťažovateľ sa domnieva, že aj z tohto dôvodu „*rozhodnutie o väzbe sťažovateľa nemá povahu ústavného a zákonného súdneho rozhodnutia a nemôže obstať tiež z toho dôvodu, že bolo vydané na podklade chybného postupu v konaní, ktoré predchádzalo jeho vydaniu*“. Dôvody väzby v rozhodnutí okresného súdu sú podľa sťažovateľa imaginárnej povahy, pretože niet ani zmienky o tom, v čom mali konkrétne spočívať, a prečo by v prípade prepustenia sťažovateľa na slobodu malo dôjsť k ohrozeniu dosiahnutia účelu trestného konania, čo by malo byť základným predpokladom jeho ďalšieho ponechania vo väzbe.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné práva sťažovateľa garantované v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Okresného súdu Trnava, postupom Krajského súdu v Trnave, vo veci rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, podanej na Krajský súd v Trnave dňa 11. februára 2017 porušené boli.

2/ Uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 11. mája 2017, spis. zn. 6Tos/74/2017-5019 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3/ Ústavný súd prikazuje Krajskému súdu v Trnave, aby sťažovateľa prepustil na slobodu.“

Sťažovateľ si v sťažnosti uplatnil aj nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré spočívajú vo vzniknutých trovách právneho zastúpenia vo výške 374,80 € vrátane DPH .

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

III.

13. Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie postupom okresného súdu v konaní pod sp. zn. 5 Tk 3/2015 a krajského súdu v konaní pod sp. zn. 6 Tos 74/2015, v ktorom oba súdy rozhodovali o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 11. februára 2017. Keďže jeho žiadosť o prepustenie z väzby nasledovala až po odsudzujúcom rozsudku okresného súdu vo veci samej, ktoré napadol odvolaním, sťažovateľ namieta, že o jeho žiadosti o prepustenie

z väzby, ktorú podal priamo do podateľne krajského súdu, mal ako súd príslušný rozhodnúť súd krajský, keďže konanie sa už nachádzalo vo fáze odvolacieho konania. Rozhodnutie okresného súdu, ktorý zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bolo zároveň podľa tvrdenia sťažovateľa nedostatočne odôvodnené a dôvody ďalšieho ponechania sťažovateľa vo väzbe podľa sťažovateľa neexistovali.

14. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

15. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

16. V prípade sťažovateľa je namietaným postupom postup okresného súdu a krajského súdu a ich rozhodnutia, ktorými bolo rozhodované o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. Nešlo teda o konanie a rozhodovanie vo veci samej – o vine a treste.

Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 113/05, II. ÚS 151/09, II. ÚS 311/2013, IV. ÚS 444/2013, IV. ÚS 444/2013), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľný čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktorý je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality, a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

17. Čo sa týka namietaného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aj tu ústavný súd musí uviesť, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to vyžaduje citovaný článok dohovoru. Väzobným konaním podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. Článok 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces a zásadne sa teda nevzťahuje na konanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcim právo na slobodu a bezpečnosť (III. ÚS 272/03, II. ÚS 15/05, IV. ÚS 65/05, I. ÚS 256/07).

18. Sťažovateľ v podanej sťažnosti namietal aj porušenie svojho práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Právo na zákonného sudcu je obsiahnuté nielen v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale aj v čl. 5 dohovoru, keďže pojem „súd“ tu musí mať rovnaký význam

ako v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z tých istých dôvodov treba právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy považovať aj za súčasť čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy v prípadoch, keď súd rozhoduje o väzbe. Právo na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy sa naproti tomu vzťahuje na konanie vo veci samej. Inými slovami, čl. 48 ods. 1 ústavy, ktorého porušenia sa sťažovateľ domáha vo svojej väzobnej veci, s touto nesúvisí, pretože tento článok sa vzťahuje na konanie vo veci samej, o ktoré v danom prípade nešlo (napr. II. ÚS 616/2016, II. ÚS 348/2016).

19. Keďže ústavný súd je viazaný návrhom na rozhodnutie (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), v tomto prípade konštatuje, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a postupom a rozhodnutím krajského súdu v súvislostiach rozhodovania o väzbe, na ktoré sa ním označené články ústavy a dohovoru vecne nevzťahujú. Keďže neexistuje žiadna vecná súvislosť medzi postupom okresného súdu a krajského súdu a namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru, sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd z tohto dôvodu odmietol už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

20. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2017